

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5Csp/21/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520200811
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Mišenková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8520200811.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, sudkyňa JUDr. Emília Mišenková, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., Mýtňa 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: X. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX P. 532, v konaní o zaplatenie 22,14 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 5,16 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 5,16 eur od 30.11.2017 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s.) sa podanou žalobou domáhal (ako právny nástupca spoločnosti Consumer Finance Holding a.s.) voči žalovanému zaplatenia sumy 22,14 eur s príslušenstvom, nahradenia trov konania, a to z titulu zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 23.12.2016.

2. Žalovaný sa k podanej žalobe, ktorá mu bola doručená dňa 14.7.2020, nevyjadril.

3. V priebehu konania žalobca predložil súdu návrh na zmenu strany sporu na strane žalobcu, ktorým oznámil postúpenie pohľadávky uplatnenej v tomto konaní spoločnosti Intrum Slovakia, s.r.o. a navrhol pripustiť zmenu na strane žalobcu, s čím postupca aj postupník súhlasili. K návrhu bolo pripojené odvolanie plnej moci, Žiadosť o postúpenie a prevod, Príloha č. 3 Rámcová zmluva o postúpení pohľadávok, oznámenie o postúpení pohľadávky adresované žalovanému a výpis z poštovej knihy preukazujúci odoslanie oznámenia. Uznesením č.k. 5Csp/21/2020-67 zo dňa 15.10.2020 súd pripustil zmenu na strane žalobcu v zmysle podaného návrhu.

4. Keďže v danom prípade ide o spotrebiteľský spor v hodnote do 1.000,- eur, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, súd nenariadil vo veci pojednávanie, ale dňa 28.1.2021 vyvesil na úradnej tabuli súdu a zverejnil na webovej stránke súdu oznámenie, že dňa 10.2.2021 bude vo veci vyhlásený rozsudok v zmysle § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a následne v tento deň vyhlásil rozsudok vo veci samej.

5. Súd po oboznámení sa s obsahom žaloby a s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom zistil tento skutkový stav:

6. Právny predchodca žalobcu (Consumer Finance Holding, a.s.) uzatvoril so žalovaným dňa 23.12.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo zakúpenie tovaru: čierna technika - asus, v celkovej výške úveru 138,- eur. Zároveň v zmluve sú uvedené tieto parametre: akontácia 80,- eur, počet splátok 7, výška splátky 22,14 eur, celková čiastka 154,98 eur, RPMN 32,45 %, fixná ročná úroková sadzba 32,46 %, priemerná hodnota RPMN 27,88 %, odplata 32,46 %, celkové náklady spotrebiteľa 16,98 eur a termín konečnej splatnosti 20.8.2017.

7. Z prehľadu splátok a úhrad má súd preukázané, že žalovaný okrem akontácie vo výške 80,- eur, ktorú zaplatil pri podpise zmluvy, zaplatil ešte 132,84 eur (6 splátok á 22,14 eur). Dňa 29.8.2017 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného k úhrade dlhu a upozornil ho na možnosť postúpenia nároku na vymáhanie. Predmetnú predžalobnú upomienku si žalovaný prevzal dňa 7.9.2017. Keďže k úhrade dlžných splátok nedošlo, právny predchodca žalobcu podal dňa 28.5.2020 na súde žalobu, ktorá je predmetom tohto konania.

Zistený skutkový stav súd podradil pod tieto zákonné ustanovenia:

8. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy t.j. 23.12.2016 (ďalej len „ZSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

9. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

10. Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

11. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

12. Podľa § 657 OZ, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

13. Podľa § 658 OZ, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

14. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

16. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

17. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd dospel k záveru:

18. Súd posúdil predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovení zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu.

19. Na základe uvedenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 23.12.2016 bola žalovanému poskytnutá pôžička vo výške 138,- eur, ktorú sa žalovaný zaviazal splatiť v 7 splátkach vo výške 22,14 eur. Žalovaný do dňa podania žaloby (a aj do dňa rozhodnutia súdu) uhradil sumu celkom 132,84 eur (6 splátok po 22,14 eur).

20. Poskytnutý úver bol úročený pri ročnej úrokovej sadzbe 32,46 %. Takto dojednaná výška úrokov je v nepomere v porovnaní s priemernými úrokovými mierami z úverov poskytovaných v obchodných bankách. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (pozri rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 137/2003). Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk v % vypočítaných podľa Nariadenia (EC) No63/2002 ECD, priemerná úroková miera z úverov bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam do 1 roka bola ku dňu 23.12.2016 na úrovni 4,92 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 32,46 % ročne uvedená v zmluve zo dňa 23.12.2016 podstatne (viac ako šesťnásobne) prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v danom čase. Nebankový subjekt pri poskytovaní úverov síce podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané úroky. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014, ktorý uviedol: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“

21. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. OZ, ktorá podstatnej presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011).

22. V zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 32,46 % viac ako šesťnásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 4,92 % uplatňovanú bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je potrebné prijať záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Z absolútne neplatnej dohody o úrokoch žalobcovi nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Preto žalobca má právo na vrátenie len skutočne poskytnutého plnenia a prípadne právo na úhradu úrokov z omeškania z tejto sumy po odpočítaní plnenia žalovaného.

23. Zo žaloby a z listín predložených žalobcom je zrejmé, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 138,- eur. Žalovaný jednotlivými splátkami uhradil spolu sumu vo výške 132,84 eur. Žalovaný je tak povinný uhradiť už iba rozdiel medzi poskytnutou istinou úveru a jeho úhradami, t.j. sumu 5,16 eur.

24. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením dlhu, preto žalobcovi prináležia i zákonné úroky z omeškania. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania v zákonom stanovenej výške 5,00 % ročne od 30.11.2017, a preto mu ho súd v takomto rozsahu priznal, avšak len z prisúdenej sumy 5,16 eur.

O trovách konania súd rozhodol takto:

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

27. Žalobca bol úspešným v konaní v časti priznania nároku 5,16 eur, t.j. v rozsahu 23,30 % a žalovaný mal úspech v časti nepriznania nároku 16,98 eur, teda v rozsahu 76,70 %. Úspešnejším v konaní bol teda žalovaný, a preto by mu patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 53,40 % (76,70 - 23,30 %). Žalovaný si však žiadne trovy voči žalobcovi neuplatnil a ani mu v konaní žiadne trovy nevznikli, preto mu súd nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

Poučenie:

Poučenie: Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní odo dňa jeho doručenia v spojení s § 9 ods. 1 a § 8 písm. a) zák. č. 62/2020 Z.z. účinného od 19.01.2021 o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii (viď poučenie nižšie) na tunajšom súde.

Podľa § 8 zák. č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, účinného od 19.01.2021, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,

a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú,

b) ktoré uplynuli po 31. decembra 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, účinného od 19.01.2021, ustanovenie § 8 písm. a) platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní; v trestnom konaní to platí len o lehote na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.